

1927
14

678
II CZASOP.

Oplata pocztowa uszczelniona ryczałtem

4 (1927)

Rok IV.

Nr 1.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 stycznia 1927 r.

Redakcja i Administracja:

Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie ul. Królewska Nr. 1.

T R E Ś Ć :

Pozycja	str.
1. Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 22. XII. 1926 r. w sprawie wykonania Ustawy o stosunkach służb. naucz.	2
2. Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 6. XII. 26 r. w sprawie kompetencji kuratorów w zakresie mianowania, zwalniania i przenoszenia naucz. publ. szkół powszechn.	9
3. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie egzaminów dojrzałości w jęz. niepol.	13
4. Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 16. XI. 26 r. w sprawie kwalifikacyj zaw. do naucz. religijj mojżesz.	13
5. Okólnik M. W. R. i O. P. w sprawie udzielania sal szkolnych na cele kulturalno-oświatowe	15
6. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie dokonywania zakupów z taksy administrac.	16
7. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie kosztów podróży	17
8. Okólnik Min. Skarbu w sprawie przesunięcia daty rozpoczęcia okresu budżetowego	17
9. Rozporządzenie Min. Spr. Wojsk. w sprawie półtorarocznej służby wojskowej	18
10. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie zaopatrzenia szkół w odpowiednie ławki	19
11. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie używania pieczęci z godłem państwowem przez publ. szk. powsz.	21
12. Zmiany w sieci szkolnej	22
13. Okólnik K. O. S. Wil. w sprawie niewykwalifik. naucz. szkół śred. i semin. nauczyc.	25
14. Okólnik K. O. S. Wil. do Dyrekcji państw. szkół średn., zawodow. i semin. nauczycielskich w sprawie wyboru kandyd. do komisji kwalifikacyjnych	25
15. Okólnik K. O. S. Wil. do Inspektorów szkoln. w sprawie wyboru kandydatów do komisji kwalifik.	26
16. Okólnik K. O. S. Wil. w sprawie portretów P. Prezydenta Rzeczypospolitej	26
17. Okólnik K. O. S. Wil. w sprawie wykładów radjowych dla nauczycielstwa	27
18. Okólnik K. O. S. Wil. w sprawie składek na pomnik A. Mickiewicza w Wilnie	28
19. Podręczniki dla szkół w jęz. białoruskim	28
20. Wykaz okólników Kuratorjum O. S. Wil. z r. 1926	29
21. Ogłoszenia urzędowe	32
22. Ruch służbowy:	33
23. Komunikaty i zawiadomienia	33
24. Pochwały i odznaczenia	34
25. Dział nieurzędowy.	35

Biblioteka Jagiellońska

1002296198

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 grudnia 1926 r.

**w sprawie wykonania postanowień ustawy z dnia 1 lipca 1926 roku
o stosunkach służbowych nauczycieli.**

Na podstawie artykułów: 14, 17, 18, 20, 22, 24, 36, 37, 49, 58, 90 i 162 ustawy z dnia 1 lipca 1926 roku o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) w odniesieniu do nauczycieli szkół podległych Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zarządza się co następuje:

§ 1. Przysięga służbowa, składana przez nauczyciela przy ustaleniu, brzmi jak następuje:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że w wykonywaniu swych obowiązków służbowych, szczególnie w zakresie wychowania i nauczania powierzanej mi młodzieży przyczyniać się będę ze wszystkich sił do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę.

Wszystkich obywateli kraju w równym mając zachowaniu, przepisów prawa strzec będę pilnie, obowiązki swego stanowiska spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia mych przełożonych wykonywać dokładnie a tajemnicy urzędowej dochowam.

Tak mi Panie Boże dopomóż”.

Przyrzeczenie służbowe brzmi, jak przysięga służbowa po skreśleniu w niej słów:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że” oraz zmianie zdania: „Tak mi dopomóż Bóg” na zdanie „Tak przyrzekam”.

Do art. 17.

§ 2. Wykaz stanu służby każdego nauczyciela ma być prowadzony według wzoru, podanego w załączniku Nr. 1 do niniejszego rozporządzenia.

Wykazy stanu służby prowadzą:

- 1) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio inspektorowi szkolnemu—inspektor szkolny,
- 2) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego—kurator okręgu szkolnego,
- 3) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio Ministrowi—Minister.

W razie przejścia nauczyciela do szkoły, podlegającej bezpośrednio innej władzy, niż ta, która wykaz założyła względnie ostatnio prowadziła, wykaz ten wraz z odpisami dokumentów ma być przesłany tej władzy, która z powodu zaszłej zmiany stała się obowiązana do prowadzenia wykazu.

Do art. 18.

§ 3. Wykazy kwalifikacyjne prowadzą:

- 1) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio inspektorowi szkolnemu—inspektor szkolny,
- 2) dla nauczycieli wszystkich innych szkół dyrektorowie, względnie kierownicy tych szkół,
- 3) dla podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego dyrektorów względnie kierowników szkół—kurator okr. szk.,
- 4) dla dyrektorów, względnie kierowników szkół podległych bezpośrednio Ministrowi—Minister.

§ 4. Poza osobami wymienionymi w art. 18 ustawy wpisywać spostrzeżenia do wykazu kwalifikacyjnego mają prawo:

- 1) w oddziałach i szkołach pomocniczych przy szkołach powszechnych—inspektor szkolny i wizytator,
- 2) w innych nieobjętych art. 18 ani punktem 1 niniejszego paragrafu szkołach—dyrektor względnie kierownik szkoły i wizytator.

Do art. 20.

§ 5. Poza osobami wymienionymi w art. 20 ustawy wpisują ocenę do wykazu kwalifikacyjnego na podstawie spostrzeżeń w nim zapisanych:

- 1) nauczycielom oddziałów i szkół pomocniczych przy szkołach powszechnych—inspektor szkolny,
- 2) nauczycielom nieobjętych art. 20 ani punktem 1 niniejszego paragrafu szkół—dyrektor względnie kierownik szkoły,
- 3) dyrektorom i kierownikom szkół podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego—naczelnicy właściwych wydziałów w Kuratorjum,
- 4) dyrektorom, względnie kierownikom szkół, podległych bezpośrednio Ministrowi—naczelnicy właściwych wydziałów w Ministerstwie.

Do art. 21.

§ 6. Odwołanie przeciw niezadawalającej ocenie wnosi nauczyciel w drodze służbowej za pośrednictwem tej władzy, która wydała ocenę.

O tem czy odwołanie zostało wniesione w terminie przepisany rozstrzyga władza, przy której urzęduje komisja kwalifikacyjna.

Do art. 22 i 155.

§ 7. Kurator okręgu szkolnego dla każdego rejonu wizytacyjnego szkolnictwa powszechnego podległego sobie okręgu powoła oddzielną komisję kwalifikacyjną, wspólną dla nauczycieli szkół powszechnych (względnie nauczycieli oddziałów lub szkół pomocniczych przy szkołach powszechnych) i dla wychowawczyń ochronek.

Każda z powyższych komisyj ma się składać:

- 1) z wizytatora szkół powszechnych względnie osoby, pełniącej z urzędu jego obowiązki,
- 2) dwóch inspektorów szkolnych, pełniących służbę na terenie tego rejonu, powołanych przez kuratora okr. szkolnego,
- 3) 4 stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych, powołanych przez kuratora okr. szk.:

- a) z pośród delegatów z wyboru do rad szkolnych powiatowych, względnie miejskich, działających na terenie danego rejonu wizytacyjnego,
- lub b) z pośród kandydatów, wybranych po 2 na powiat przez powiatowe konferencje stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych — tam, gdzie rad takich niema,
- 4) dwóch powołanych przez kuratora okręgu szkolnego wychowawczyń ochronek, pełniących służbę na terenie rejonu.

§ 8. Komisje kwalifikacyjne, o których mowa w § 10, orzekają w komplecie, złożonym z 3-ch osób, a mianowicie:

- 1) wizytatora, jako przewodniczącego,
- 2) inspektora szkolnego,
- 3) nauczyciela tej kategorii szkoły, do jakiej należy szkoła, w której pełni służbę nauczyciel, podlegający orzeczeniu Komisji.

§ 9) Dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego, Minister powoła przy każdym Kuratorjum 3 Komisje Kwalifikacyjne odpowiednio do 3 następujących kategorii szkół:

- 1) średnich ogólnokształcących,
- 2) seminarjów nauczycielskich, preparand, wyższych kursów i instytutów nauczycielskich oraz innych zakładów kształcenia nauczycieli,
- 3) zawodowych.

Każda z powyższych Komisyj ma się składać z powołanych przez Ministra następujących osób:

- a) wizytatora właściwej kategorii szkół w okręgu, względnie osoby z urzędu pełniące jego obowiązki,
- b) 2 dyrektorów, względnie kierowników, szkół danej kategorii w okręgu,
- c) 4 nauczycieli stałych danej kategorii szkół w okręgu.

Komplet orzekający każdej z wymienionych w niniejszym paragrafie komisyj stanowią: wizytator, jako przewodniczący, oraz jeden dyrektor i jeden nauczyciel, jako członkowie.

§ 10. Komisja kwalifikacyjna dla nauczycieli szkół podległych bezpośrednio Ministrowi tworzy się przy Ministerstwie.

Przewodniczy w niej jeden z wizytatorów przy Ministerstwie, wyznaczony przez Ministra, członkami jej zaś są:

- 1) dwaj dyrektorowie, względnie kierownicy szkół każdej z kategorii, o których mowa w § 9, oraz dwaj dyrektorowie szkół specjalnych,
- 2) dwaj nauczyciele stali szkół każdej kategorii, wymienionej wyżej pod 1.

Komplet orzekający stanowią: wizytator, dyrektor i nauczyciel, przy czem dwaj ostatni są dobierani odpowiednio do kategorii, do jakiej należy szkoła, w której pełni służbę nauczyciel, podlegający orzeczeniu Komisji.

§ 11. W razie gdyby z powodów od władzy niezależnych niemożliwe było jednoczesne zachowanie warunków:

- 1) że członkiem Komisji kwalifikacyjnej nie może być ten, kto odwołującemu się wydawał ocenę, i
- 2) że do kompletu orzekającego musi wchodzić dyrektor, względnie

nie kierownik szkoły tej samej kategorii, do jakiej należy szkoła, w której pełni służbę podlegający orzeczeniu Komisji nauczyciel, władza, przy której Komisja jest utworzona, zarządzi, by w skład kompletu orzekającego wszedł specjalnie dla tego wypadku dyrektor, względnie kierownik szkoły innej kategorii, niż ta, do jakiej należy szkoła, w której pełni służbę zainteresowany nauczyciel.

§ 12. Kuratorowie okręgów szkolnych zarządzają, by najdalej do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały dokonane wybory kandydatów do komisji kwalifikacyjnych, a mianowicie:

- a) po 2 kandydatów z każdego powiatu, wybranych przez powiatowe konferencje stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych tam, gdzie nie istnieją rady szkolne powiatowe, względnie miejskie,
- b) po jednym kandydacie od każdej rady pedagogicznej szkół bezpośrednio podległych kuratorowi okręgu szkolnego.

Przed upływem tego samego terminu dyrektorowie, względnie kierownicy szkół, podległych bezpośrednio Ministrowi, zarządzają w swych szkołach wybory kandydatów po jednym od każdej szkoły.

Z przebiegu i wyniku wyborów mają być sporządzone protokoły w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, gdy dotyczą kandydatów powiatowych konferencji nauczycielskich lub kandydata rady pedagogicznej szkoły, podległej bezpośrednio Ministrowi, oraz w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, gdy odnoszą się do wyborów, o których mowa wyżej pod b).

Wszystkie egzemplarze protokołów wyborczych mają być podpisane przez przewodniczącego wyborów (inspektora szkolnego lub dyrektora względnie kierownika szkoły) i sekretarza, powołanego do pełnienia tej funkcji przez przewodniczącego z pośród członków kolegium wyborczego.

Jeden egzemplarz protokołu pozostaje w aktach inspektora szkolnego, względnie dyrekcji szkoły, drugi względnie dwa pozostałe przesyła się władzy, przy której ma być utworzona odpowiednia komisja kwalifikacyjna.

Gdy wybory dotyczą kandydatów, wybranych przez rady pedagogiczne szkół, o których mowa wyżej pod b, kurator przesyła Ministrowi po jednym egzemplarzu protokołów wyborczych wraz z wnioskami w sprawie powołania z pośród wybranych kandydatów członków komisji kwalifikacyjnych dla nauczycieli każdej z trzech kategorii szkół (§ 9).

Wybory kandydatów na członków komisji kwalifikacyjnych odbywają się co 3 lata. Członek komisji kwalifikacyjnej traci swój mandat, jeżeli zajdzie zmiana, wskutek której odpadają warunki jego powołania. W wypadku tym właściwa władza powołuje na członka komisji inną osobę, posiadającą wymagane warunki.

§ 13. Komisja kwalifikacyjna zasadniczo wydaje orzeczenia na podstawie spostrzeżeń, wpisanych do wykazu kwalifikacyjnego w okresie czasu od wydania poprzedniej oceny, biorąc jednocześnie pod uwagę ewentualne fakty, dotyczące stosunków służbowych, osobistych lub rodzinnych nauczyciela, zanotowane w wykazie stanu służby jego, które mogą mieć bezpośredni lub pośredni wpływ na wartość pracy nauczyciela w tym okresie. Komisja kwalifikacyjna może jednak, o ile to uzna za potrzebne, zażądać od władzy, która wydała ocenę, dodatkowych wyjaśnień, pisem-

nych lub ustnych, jak również zbadać na miejscu wartość pracy nauczyciela przez zwizytowanie go.

Uchwały komisji kwalifikacyjnej zapadają większością głosów. Komisja prowadzi protokół uchwał.

Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej ma mieć następujące brzmienie:

„Komisja kwalifikacyjna przy.....

 (nazwa władzy)
 dla nauczycieli..... szkół

 (nazwa kategorii szkół)
 w dniu 192..... r., rozpatrując sprawę
 z odwołania p.
 (imię i nazwisko nauczyciela)
 stałego nauczyciela
 (nazwa szkoły)
 z dnia 192..... r., oceniła pracę jego (jej)
 w okresie od dnia 192... r. do dn. 192... r.
 jako
 (ocena według skali ustawowej) “

Orzeczenie podpisuje przewodniczący i przynajmniej jeden członek komisji.

§ 14. Członków komisji kwalifikacyjnej obowiązują przepisy o tajemnicy urzędowej (art. 31 ust. z dn. 1 lipca 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530 oraz art. 24 ust. z dn. 17 lutego 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

§ 15. Wykaz kwalifikacyjny nauczyciela ma być prowadzony według wzoru, dołączonego do niniejszego rozporządzenia (załącznik Nr. 2).

Do art. 24.

§ 16. Orzeczenie, o którym mowa w art. 24 ustawy, wydają:

1. Inspektor szkolny—w odniesieniu do nauczycieli szkół bezpośrednio sobie podległych,
2. Kurator okręgu szkolnego — w odniesieniu do nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego,
3. Minister — w odniesieniu do nauczycieli szkół podległych bezpośrednio Ministrowi.

Do art. 36.

§ 17. Tam, gdzie młodzież szkolna w ciągu roku szkolnego w niedziele i święta, wyliczone w osobnych rozporządzeniach Ministra Wyznań

Religijnych i Oświecenia Publicznego, bierze udział zbiorowo w nabożeństwach, specjalne dla niej urządzone, nauczyciele obowiązani są zarówno w czasie zbierania się młodzieży, jak i w czasie nabożeństwa, względnie kazania (egzorty), pełnić opiekę nad młodzieżą i wykonywać nadzór nad jej zachowaniem się. Jeżeli w szkole pełni służbę kilku nauczycieli, dyrektor lub kierownik może zarządzić kolejne dyżury, uwzględniając z jednej strony wyznaczenie nauczycieli, z drugiej zaś konieczność wyznaczenia na każdy dyżur takiej liczby nauczycieli, któraby czyniła zadość potrzebie roztoczenia istotnej opieki i nadzoru nad młodzieżą.

§ 18. W szkołach powszechnych wiejskich urzędowe konferencje z rodzicami dzieci odbywać się mają w dni powszednie w godzinach popołudniowych lub wieczornych. O wyborze dnia i godziny rozstrzyga kierownik szkoły.

W szkołach innych o wyborze dnia w tygodniu, przeznaczonego na urzędowe konferencje z rodzicami uczniów rozstrzyga rada pedagogiczna szkoły po uprzednim zaznajomieniu się z opinią rodziców dzieci szkolnych. Czas konferencji ma być wybrany tak, by zajęci pracą zarobkową rodzice brali udział w konferencjach o ile możliwości bez uszczerbku dla swych zajęć zawodowych.

Jeżeli większość rodziców dzieci oświadczy się za wyznaczeniem niedzieli jako dnia konferencji, a rada pedagogiczna poweźmie decyzję odmienną, sprawa ma być przekazana do rozstrzygnięcia władzy, której szkoła podlega bezpośrednio. Rozstrzygnięciu tejże władzy ma być poddany wypadek różnicy zdań w sprawie wyboru jako dnia konferencji niedzieli lub dnia powszedniego między dyrektorem a większością rady pedagogicznej szkoły.

Do art. 37.

§ 19. Jeżeli zniżka godzin nauczania lub innych zajęć obowiązkowych w szkole mieści się w ramach organizacyjnych szkoły t. j. jeżeli zniżka ta nie pociąga za sobą w konsekwencji zmniejszenia się przewidzianej w planie zajęć szkolnych liczby godzin nauczania względnie innych zajęć obowiązkowych w szkole, a jednocześnie nie powoduje dodatkowego obciążenia Skarbu Państwa bądź w postaci zwiększenia liczby etatów nauczycielskich, bądź w postaci powiększenia ilości godzin nadliczbowych, dodatkowo opłacanych, — zniżkę godzin na umotywowany wniosek kierownika, względnie dyrektora szkoły, zatwierdza:

1) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio inspektorowi szkolnemu — inspektor szkolny,

2) dla nauczycieli szkół, podległych bezpośrednio kuratorowi okręgu szkolnego — kurator okręgu szkolnego.

Udzielanie nauczycielom szkół, podległych bezpośrednio inspektorowi szkolnemu, zniżek godzin, wychodzących poza ramy organizacyjne szkoły, należy do kuratora okręgu szkolnego pod warunkiem, że ewentualnie zwiększenie liczby etatów lub ilości godzin nadliczbowych w szkole nie spowoduje wyjścia poza granice liczby etatów lub kwot, objętych budżetem okręgu szkolnego.

Udzielanie zniżek we wszystkich wypadkach, nie objętych dwoma poprzedzonymi ustępami niniejszego paragrafu, należy do Ministra.

Do art. 49.

§ 20. Dyrektor lub kierownik szkoły na czas swego urlopu w okresie feryj szkolnych powierza zastępstwo jednemu z pozostałych na miejscu nauczycieli szkoły, o czym zawiadamia władzę, której podlega bezpośrednio.

Gdyby jednak żaden z nauczycieli szkoły nie wziął na siebie dobrowolnie obowiązku zastępowania dyrektora, względnie kierownika, wówczas władza z urzędu wyznaczy do pełnienia tych obowiązków jednego z nauczycieli szkoły, stosując postanowienia art. 50 i 51 ustawy.

Zastępujący będącego na urlopie ferjalnym dyrektora lub kierownika nauczyciel jest obowiązany do opieki nad budynkiem i inwentarzem szkolnym i do załatwienia wszystkich drobnych spraw, wynikających z kierownictwa szkoły oraz tych z pośród spraw ważniejszych, które nie mogą czekać do powrotu dyrektora względnie kierownika.

Celem umożliwienia stronom porozumienia się na miejscu z zarządem szkoły winien zastępca dyrektora lub kierownika wyznaczyć, jako godziny przyjęć, co najmniej po 2 godziny w ciągu 2 dni w tygodniu, co przez umieszczenie stosownego ogłoszenia w dostępnym dla stron miejscu budynku szkolnego ma być podane im do wiadomości.

§ 21. Postanowienia § 20 nie mają zastosowania do szkół powszechnych wiejskich 1—5 klasowych. Kierownicy tych szkół, oddalając się z miejsca zamieszkania na czas urlopu ferjalnego, obowiązani są jedynie do powierzenia opieki nad budynkiem i inwentarzem szkolnym pozostałemu na miejscu nauczycielowi a, o ile to jest niemożliwe, organowi samorządu szkolnego, lub, gdy takiego samorządu niema, miejscowemu organowi władzy administracyjnej (wójtowi, sołtysowi). O zamierzonym wyjeździe swym oraz o osobie lub organie, któremu powierzył opiekę nad budynkiem i inwentarzem szkolnym, ma kierownik szkoły zawiadomić inspektora szkolnego.

Do art. 58.

§ 22. Gdy przeniesienie z urzędu spowodowane jest zmianą organizacji szkoły, a ma dotyczyć nie mającego stałej posady stałego nauczyciela szkoły, podległej bezpośrednio inspektorowi szkolnemu, władzą właściwą do zarządzenia przeniesienia jest kurator okręgu szkolnego; przeniesienie z urzędu z powodu zmiany organizacji szkoły innych nauczycieli stałych należy do Ministra.

Do art. 90.

§ 23. Członkowie komisji dyscyplinarnych z wyłączeniem sędziów państwowych przy objęciu urzędowania składają wobec władzy, przy której jest utworzona komisja, przyrzeczenie o brzmieniu następującem:

„Przyjmując powierzony sobie urząd członka komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli, przyrzekam w wykonywaniu związanych z tym urzędem obowiązków strzec przepisów prawa, kierować się jedynie względami na dobro i honor szkoły, oraz zachować w tajemnicy wszystko to, co doszło do mojej wiadomości z tytułu pełnienia obowiązków członka komisji dyscyplinarnej”.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1927 r.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego (—) *K. Bartel*

2.

ROZPORZĄDZENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 6 grudnia 1926 r.

w sprawie kompetencji kuratorów okręgów szkolnych: białostockiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego w zakresie mianowania, przenoszenia i zwalniania nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie punktu 12 art. 4 ustawy z dn. 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. № 50, poz. 304) zarządza się co następuje:

§ 1. Kuratorom okręgów szkolnych: poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego przekazuje się prawo — w granicach obowiązujących przepisów służbowych — mianowania, przenoszenia i zwalniania nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

§ 2. Wymienione w § 1 prawo przekazuje się kuratorowi okręgu szkolnego białostockiego w odniesieniu do nauczycieli, pełniących służbę na obszarze powiatów: lidzkiego, nowogródzkiego, słonimskiego, wołyńskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin: białowieskiej, maświeckiej i suchopolskiej powiatu bielskiego województwa białostockiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *K. Bartel*.

I N S T R U K C J A

w sprawie mianowania, przenoszenia i zwalniania tymczasowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na zasadzie § 1 rozporządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 grudnia 1926 r. (Dz. Ustaw Rzp. P. rok 1926, Nr. 128, poz. 774) zarządza się co następuje:

1) Mianowanie, przenoszenie i zwalnianie tymczasowych etatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych przechodzi z dniem dzisiaj — szym do zakresu działania Kuratorjum.

Wyjątek stanowią zwolnienia, przewidziane na zasadzie art. 67, 68 i 73 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, które dokonywane będą nadal przez PP. Inspektorów szkolnych w stosunku do nauczycieli, posiadających nominacje, wydane przez Inspektorów szkolnych. W przytoczonych wypadkach należy w dekrecie zwolnienia powoływać się na odnośny artykuł ustawy, a odpis dekretu w dwóch egzemplarzach przesłać niezwłocznie do Kuratorjum.

2) PP. Inspektorowie szkolni wyszczególniać będą w raportach miesięcznych posady nieobsadzone i posady, które mają zaważować od dnia pierwszego następnego miesiąca, na które Kuratorjum powoływać będzie odpowiednich kandydatów bezpośrednio, stosując się w miarę możliwości do specjalnych życzeń PP. Inspektorów, wyrażonych w uwagach do raportów. W razie nieprzewidzianego zaważowania posady, należy o tem donieść niezwłocznie.

Wzór nowego raportu miesięcznego załącza się (zał. Nr. 1). Raporty miesięczne należy wysyłać do 5 go każdego miesiąca.

3) Wnioski w sprawie przeniesień nauczycieli tymczasowych muszą być dokładnie motywowane i mają być redagowane według załączonego wzoru (zał. Nr. 2). Do każdego wniosku o przesiedlenie karne należy z reguły załączyć protokół przesłuchania obwinionego nauczyciela i ewentualne akta sprawy. Do zażalenia na przeniesienie, skierowanego do Ministerstwa, należy, prócz tego, dołączyć „wykaz stanu służby” i „wykaz kwalifikacyjny” nauczyciela w oryginałach lub w odpisach.

Wnioski w sprawie przeniesień w ciągu roku szkolnego należy nadsyłać tylko w wyjątkowo ważnych wypadkach, a przeniesienia w czasie wakacyj letnich — proponować w zasadzie najpóźniej do dnia 15 lipca każdego roku.

4) Do każdego szczegółowo umotywowanego wniosku o zwolnienie należy dołączyć w oryginałach „wykaz stanu służby” i „wykaz kwalifikacyjny” odnośnego nauczyciela tymczasowego oraz protokół przesłuchania i akta sprawy — o ile zwolnienie ma mieć charakter karny.

Zwraca się szczególną uwagę na art. 69, 70 i 71 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, na zasadzie których obowiązuje termin trzymiesięcznego wypowiedzenia posady. O ile zatem nie zachodzą okoliczności, przewidziane w art. 35, 67, 68, 73 i 78 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, zwolnienia natychmiastowe — nawet z przyznaniem odprawy — nie mogą mieć miejsca. W związku z powyższem PP. Inspektorowie szkolni są obowiązani nadsyłać odnośne propozycje do Kuratorium licząc się z czasem, potrzebnym do wydania dekretów i doręczenia ich we właściwym terminie.

5) Wnioski w sprawach wyszczególnionych w p. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia należy nadsyłać osobno dla każdego nauczyciela. Przy zastosowaniu wzoru Nr. 2 osobne pismo jest zbędne.

6) W sprawie nieetatowych nauczycieli religii, nauczycieli kontraktowych, zastępców nauczycieli urlopowanych płatnie i bezpłatnie obowiązują nadal dotychczasowe rozporządzenia.

7) Wszelkie przepisy dotychczasowe, sprzeczne z rozporządzeniem niniejszem, tracą moc obowiązującą.

Kurator Okręgu Szkolnego

w/z Dr. Z. Fedorowicz

Naczelnik Wydziału

Wilno, dn. 8.I. 1927 r.
L. dz. I-458/27.

2 załączniki.

Załącznik Nr. 1 do L. I—458/27.

Wzór raportu miesięcznego.

INSPEKTOR SZKOLNY

w _____

Do

dnia _____

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w Wilnie.

L. dz. _____

RAPORT Nr. _____

Inspektora szkolnego pow. _____ za (styczeń) 1927 r.

I. Stan szkolnictwa.

A. Publicznych szkół powszechnych w dniu (1 stycznia) _____
(według liczby orzeczeń organizacyjnych)

W tej liczbie:

polskich _____

białoruskich _____

polsko-białoruskich (utrakwistycznych) _____

litewskich _____

Etatowych nauczycieli publ. szkół powsz. _____

w tej liczbie urlopowanych _____

" " mężczyzn _____

" " kobiet _____

B. Czynnych szkół prywatnych _____

w tej liczbie:

polskich _____

białoruskich _____

litewskich _____

Zatwierdzonych nauczycieli szkół prywatnych _____

II. Wolne posady.

A. Posady, które mogą być obsadzone niezwłocznie (podać miejscowość,
stopień organizacyjny szkoły i ułożyć według kolejności potrzeb).

B. Posady, które zawakują od (1 marca 1927.—Uwagi jak pod A).

III. Najważniejsze wypadki z życia szkolnego.

(Wydarzenia i prace z oświaty przed i pozaszkolnej, konferencje, kursy etc.)

IV. Uwagi.

1 załącznik (sprawozdanie wizytacyjne).

Inspektor szkolny (podpis)

Wzór wniosku o przeniesienie nauczyciela tymczasowego.**Zał. Nr. 2 do L. I—458/27.**

INSPEKTOR SZKOLNY

w _____

dnia _____

L. dz. _____

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w Wilnie.

Wniosek w sprawie przeniesienia nauczyciela tymczasowego

p. _____

(imię i nazwisko)

1. Data urodzenia _____
2. Stan rodzinny (samotny, żonaty, liczba dzieci) _____
3. Kwalifikacje zawodowe (seminarjum nauczycielskie, 6 klas polskiej szkoły średniej i egzamin z grupy mat.-ped., gimnazjum etc.) _____
4. Liczba zaliczalnych lat pracy _____
5. Spostrzeżenia o pracy nauczyciela na podstawie wizytacji:

6. Posada, którą zajmuje (miejscowość, stopień organiz. szkoły, nauczyciel oddziałowy, p. o. kierownika).
7. Posada, na którą ma być przeniesiony (uwagi jak pod 6)
8. Motywy przeniesienia _____

Inspektor szkolny (podpis)

3.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 29 listopada 1926 r. Nr II-13593/26

Do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych

w sprawie gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, zdawanych w języku niepolskim.

Nawiązując do § 2 rozporządzenia z dnia 31 marca 1926 r. Nr II-4030/26 (Dz. Urz. Min. R. i O. P. Nr. 7/169 z 1926 r. poz. 55) postanawiam co następuje:

Dla absolwentów gimnazjów prywatnych bez praw, które prowadzone są w takim języku nauczania w jakim naucza się w gimnazjach państwowych lub prywatnych, posiadających prawa, mogą być zorganizowane egzaminy dojrzałości w języku nauczania szkoły.

Natomiast absolwenci gimnazjów prywatnych, dla których nie istnieje odpowiednik pod względem języka nauczania w gimnazjach państwowych, lub prywatnych z prawami, muszą zdawać egzamin dojrzałości tylko w języku polskim.

Minister,
Kierownik Ministerstwa
(—) *K. Bartel*

4.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 16 listopada 1926 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych w brzmieniu, ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 września 1924 r. (Dz. U. R. P. N. 92 poz. 864), zarządza się co następuje:

§ 1. Kwalifikację zawodową do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych stanowią:

a) Stopień naukowy uniwersytecki: doktora lub magistra, otrzymany na wydziale filozoficznym (humanistycznym) uniwersytetu w Polsce, oraz

b) świadectwo egzaminu na nauczyciela religii mojżeszowej, zdanego przed Komisją, powołaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Nauczyciele religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, czynni przed dniem 1 stycznia 1923 r., którzy: a) mają skończoną szkołę średnią ogólnokształcącą lub seminarjum nauczycielskie, b) przed dniem 1 stycznia 1923 r. ukończyli 25 lat życia oraz c) przed tą datą odbyli w charakterze nauczycieli religii mojżeszowej 3 lata szkolnej praktyki nauczycielskiej, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadawalającą, z czego co najmniej 2 lata w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem, jako też nauczyciele religii mojżeszowej, czynni w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich lub w szkołach powszechnych przed dniem 1 stycznia 1923 r., którzy czynią zadość warunkom, wymienionym pod a) i b), a nadto przed upływem 1928 r. wykażą się co najmniej 3 letnią praktyką nauczycielską szkolną, z czego co najmniej dwa lata w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem, jeśli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tę ich praktykę uzna za wybitną, mogą uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich przez zdanie przed końcem roku szkolnego 1928/9 uproszczonego egzaminu państwowego na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, ustanowionego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W wyjątkowych wypadkach może Minister dopuścić do egzaminu uproszczonego kandydata, nie spełniającego jednego z dwóch pierwszych warunków.

§ 3. Za posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich uważa się również osoby, które przed 1 stycznia 1923 r. ukończyły z dyplomem wydział filozoficzny jednego z uniwersytetów i odbyły przed końcem grudnia 1924 r. przynajmniej dwuletnią szkolną praktykę nauczycielską w Polsce w charakterze nauczycieli religii mojżeszowej, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadawalającą.

§ 4. Za posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać tych nauczycieli religii mojżeszowej, którzy:

a) przed upływem r. 1923 ukończyli 30 lat życia, przed tymże terminem odbyli sześć semestrów wyższych studjów w charakterze studentów oraz 5-cio letnią praktykę szkolną, z czego co najmniej 2 lata w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, jeżeli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna: 1) praktykę za zadawalającą, 2) studja wyższe za dostatecznie udowodnione świadectwami prac seminaryjnych lub egzaminów półrocznych;

b) choć nie mogą się wykazać studjami wyższymi w zakresie wskazanym w punkcie a), czynią jednak zadość wymienionym tam innym warunkom, jeśli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna ich pracę naukową lub pedagogiczną za wybitną;

c) przed 1 stycznia 1923 r. ukończyli przynajmniej 40 lat życia oraz przed tymże terminem 12 lat pracy szkolnej nauczycielskiej, z czego co najmniej 5 lat w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, jeśli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna pracę tę za zadawalającą.

§ 5. Osobom, które uzyskują kwalifikacje zawodowe do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych na zasadzie §§ 3 i 4, wyda dyplomy na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który władny jest uzależnić wydanie dyplomu od stwierdzenia należytego władania w słowie i piśmie językiem polskim w wypadkach, gdy ubiegający się o dyplom nie ukończył polskiej szkoły średniej ogólnokształcącej, polskiego seminarjum nauczycielskiego, lub polskiej szkoły wyższej.

Osoby, wymienione w §§ 3 i 4, winny wnieść w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia udokumentowane podania drogą służbową do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w przeciwnym razie tracą prawo, przewidziane w §§ 3 i 4.

§ 6. Osoby, które w sposób określony § 2 uzyskują kwalifikacje zawodowe do nauczania religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, otrzymają dyplomy na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, od odnośnej komisji egzaminacyjnej.

§ 7. Nauczyciele religii mojżeszowej, którzy nie posiadają kwalifikacji, określonych jednym z powyższych paragrafów, a nie postarają się o ich nabycie przed końcem r. 1928, tracą prawo nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *K. Bartel*

5.

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 19 listopada 1926 r., Nr. I. 17407/26.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie udzielania sal szkolnych na cele oświatowo-kulturalne.

Ponieważ wbrew wydanym zarządzeniom dochodzą od czasu do czasu do Ministerstwa W. R. i O. P. podania względnie zażalenia w sprawach dotyczących użyczenia sal szkolnych na cele oświatowo-kulturalne, przypomina postanowienia okólników z dnia 14 maja 1923 r. L. 6020/I (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12 (113), poz. 101) oraz z dnia 18 lutego 1924 r. L. 16243/I (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6 (128), poz. 57), normują-

cych warunki udzielania sal szkolnych na powyższe cele i określających kompetencje władz szkolnych w tych sprawach i polecam ściśle przestrzeganie wydanych zarządzeń.

O przypomnieniu niniejszem należy zawiadomić wszystkich Inspektorów szkolnych.

Minister,
Kierownik Ministerstwa
K. Bartel.

Podając powyższe do wiadomości P.P. Inspektorów szkolnych i Nauczycielstwa, przypominam okólnik Kuratorjum z dnia 27-II. 1926 r. L. O-3895/26 i zwracam szczególną uwagę na niedopuszczalność urządzania w lokalach szkolnych zabaw tanecznych i udzielania sal szkolnych na zebrania i odczyty o charakterze politycznym. Niedopuszczalne jest również urządzanie w budynkach szkolnych pod jakimkolwiek pozorem bufetów z napojami alkoholowymi.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

6.

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 grudnia 1926 r. Nr II-15140/26.

**Do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych
w sprawie dokonywania zakupów z taksy administracyjnej.**

Przy kontroli, dokonanej w jednym z gimnazjów państwowych Kontrola Państwowa stwierdziła, że dyrekcja szkoły zakupiła z funduszu uzyskanego z taks administracyjnych materiał opałowy na bieżący okres zimowy u pewnej firmy bez zebrania ofert od firm innych.

W związku z tem Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że przy zakupach pokrywanych z taks administracyjnych winny być przestrzegane wszystkie te przepisy, które obowiązują przy czynieniu zakupów z kredytów budżetowych, asygnowanych przez Ministerstwo, w szczególności mają tu zastosowanie postanowienia co do zbierania ofert konkurencyjnych, inwentaryzowania podlegających inwentaryzacji zakupionych przedmiotów i t. p.

Kuratorjum zechce bezzwłocznie wydać stosowne zarządzenia dyrekcjom państwowych szkół średnich.

Za Ministra
Kierownika Ministerstwa
(—) *Dr. Z. Zagórowski*
p. o. Dyrektora Departamentu

7.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 17 listopada 1926 roku L. O. Prez. 12208/26.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie kosztów podróży.

Wobec podniesionych przez niektóre władze wątpliwości co do wykładni § 13 ust. pierwszy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 roku o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 7 listopada 1926 r. L. 2378/DB/4—udzieliło na zasadzie § 30 tego rozporządzenia następujących wyjaśnień:

Samo zaświadczenie magistratu (zarządu gminy), że wstawiona do rachunku kosztów podróży kwota odpowiada przeciętnej cenie najmu koni w danej miejscowości, nie świadczy jeszcze o tem, że kwota ta została faktycznie wydana i że powstał tytuł prawny do jej zwrotu. Dlatego też żądanie od rachunkozdawcy kwitu na zapłaconą kwotę jest uzasadnione.

O ileby jednak w pewnych wypadkach uzyskanie od woźnicy kwitu na zapłaconą kwotę było niemożliwe lub utrudnione, winien rachunkozdawca w miejsce kwitu dołączyć do rachunku własne oświadczenie, któreby obok ceny najmu koni zawierało także ilość kilometrów odbytej drogi kołowej z podaniem początkowej i końcowej miejscowości oraz adres woźnicy.

Wymienione postanowienie ma zastosowanie do tych wypadków, gdy chodzi o zwrot kosztu najmu koni w miejscowościach, nieposiadających oficjalnych taryf podwodowych, zatwierdzanych przez kompetentne władze czy to państwowe, czy samorządowe, nie dotyczy natomiast miejscowości, posiadających takie taryfy i wtenczas należy zwracać ustanowione taryfą należności za najem koni bez żądania kwitów i zaświadczeń magistratów (urzędów gminnych).

Za Ministra,

Kierownik Ministerstwa

(—) *Dr. Pollak*

w. z. Dyrektor Departamentu.

8.

OKÓLNIK

Ministerstwa Skarbu

z dn. 16 grudnia 1926 r. L. D. K. 4581WAK.

Do wszystkich izb skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach**w sprawie przesunięcia daty rozpoczęcia okresu budżetowego.**

Wobec przesunięcia początku okresu budżetowego z 1 stycznia na 1 kwietnia każdego roku, należy okres prowizorium budżetowego od 1 sty-

cznia do końca marca 1927 r. uważać pod względem budżetowo-rachunkowym za dalszy ciąg okresu budżetowego 1926 roku. Z tego wynika, że wszystkie dzienniki kasowe, księgi rachunkowe we władzach i kasach, rejestry, zapiski i t. p., założone na okres budżetowy 1926 r., należy prowadzić w okresie od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. w dalszym ciągu i w takim trybie, jak to się praktykuje po upływie miesiąca w ciągu okresu budżetowego.

Pozostałości kredytów w ostatnim dniu grudnia r. b. we wszystkich częściach budżetu państwowego mogą być ewent. wykorzystane w następnych miesiącach w sposób, praktykowany przy korzystaniu z takich pozostałości po upływie każdego miesiąca w ciągu okresu budżetowego. Asygnacje władz i urzędów państwowych, które wpłyną do kas skarbowych przed 1-ym stycznia 1927 r., a nie zostaną zrealizowane w m-cu grudniu r. b., mogą być realizowane do końca marca 1927 r. na ogólnych zasadach.

Asygnacje władz i urzędów, opiewające na wydatki z kredytów z pro-wizorium budżetowego styczeń—marzec 1927 r. po słowie „budżet“ ma zawierać oznaczenie okresu budżetowego 1926—7 r.

Prostowanie mylnych zarachowań oraz zwroty nadpłat, uskutecz-nionych w ciągu roku 1926, mogą być dokonywane w okresie styczeń—ma-rzec 1927 r. na zasadach, praktykowanych przy prostowaniu zarachowań oraz zwrotach nadpłat w ciągu okresu budżetowego.

W sprawie zamknięć ksiąg i rachunków za czas od 1 stycznia 1926 do 31 marca 1927 r. wyda Ministerstwo Skarbu w swoim czasie stosowne zarządzenia.

(—) *R. Czauderna*
Dyrektor Departamentu

9.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wojskowych

z dnia 3 grudnia 1926 r.

w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Wyznań Reli-gijnych i Oświecenia Publicznego, dotyczące zmiany załącznika Nr. 3 do § 326 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i innych Ministrów do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Na mocy art. 48 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. № 61 poz. 609) o powszechnym obowiązku służby wojskowej, zarządza się co następuje:

§ 1. Załącznik № 3 do § 326 rozporządzenia Ministra Spraw Woj-skowych z dn. 21 marca 1925 r., wydanego w porozumieniu z Minis-trami: Spraw Wewnętrznych, Zagranicznych, Sprawiedliwości, Skarbu, Kolei, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Dóbr Państwo-wych, Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. № 37, poz. 252), zmieniony roz-porządzeniem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 26 października 1925 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego (Dz. U. R. P. № 112, poz. 798) otrzymuje brzmienie uwidocznione w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *K. Bartel*

Załącznik do rozp. Min. Spraw Wojskowych
z dnia 3 grudnia 1926 r. (poz. 719).

W Y K A Z

zakładów naukowych, których absolwentom, posiadającym świadectwo dojrzałości, względnie świadectwo ukończenia szkoły, przysługuje prawo półtorarocznej służby w wojsku stałem w myśl przepisów art. 45 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

I. Wszystkie państwowe szkoły średnie ogólnokształcące i te z pomiędzy prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, które posiadają prawa szkół państwowych.

II. Szkoły zawodowe i seminarja nauczycielskie.

Województwo wileńskie.

A. Szkoły zawodowe:

1. Państwowa Szkoła Techniczna w Wilnie. Wydziały: Budowlano-Drogowy, Mechaniczny i Kolejowy.
2. Państwowa Szkoła Średnia Ogródnicza w Wilnie.

B. Seminarja nauczycielskie:

1. Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie w Borunach.
2. Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie w Święcianach.
3. Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. T. Zana w Wilnie.

10.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 25 września 1926 r. Nr. O. Prez. 11073/26.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych i do Województwa Śląskiego
w Katowicach

W sprawie zaopatrzenia szkół w odpowiednie ławki szkolne.

Sprawa ławek szkolnych, tego najważniejszego sprzętu szkolnego, stanowić winna szczególną troskę władz szkolnych. Wizytacje szkół wy-

kazały, że bardzo znaczny odsetek dziatwy szkolnej kilka godzin dziennie spędza na ławkach wadliwie skonstruowanych lub do jej wzrostu nieprzystosowanych, wskutek czego uczeń szybko się nuży, a w jego organizmie powstają takie zaburzenia, jak skrzywienie kręgosłupa, krótkowidztwo, zatamowanie rozwoju klatki piersiowej, wadliwa czynność narządów wewnętrznych i t. p. Już w okólniku z dn. 2 października 1924 r. (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr 20, poz. 210 L 7753/1) Ministerstwo zwróciło uwagę ogółu nauczycielstwa na konieczność pilnego przestrzegania prawidłowej postawy uczniów przy pracy szkolnej, której to postawy dziatwa szkolna, często z wielką szkodą dla swego organizmu, nawet w przystosowanych do jej wzrostu ławkach nie przestrzega. Tembardziej szkodzi sobie, siedząc w ławkach, wadliwie skonstruowanych.

Modele ławki idealnej, odpowiadającej wszystkim wymaganiom techniki, higieny i pedagogiki, a przytem taniej, do tej pory jeszcze nie wymyślono. Istnieją typy ławek mniej lub więcej praktyczne, jednak od ideału jeszcze dalekie.

Specjalna komisja ministerjalna, złożona z techników, pedagogów i lekarzy-higienistów szkolnych, opracowała model ławki dwuosobowej, niedrogiej, a jednocześnie wspomnianym wyżej wymogom w dużej mierze zadość czyniącej.

Pragnąc przyczynić się do rozpowszechnienia w szkołach tego udoskonalonego typu ławki, Ministerstwo przesyła do wszystkich Kuratorów po komplecie rysunków wykonawczych wspomnianego modelu ławki naturalnej wielkości, które to rysunki osoby zainteresowane otrzymać mogą w Kuratorjach do reprodukcji.

Pozatem rysunki te nabywać można w Warszawie: w Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych (Nowy Świat 33, II p.) i w „Pomocy Szkolnej” (Krakowskie Przedmieście 38), w cenie około 25 złotych za komplet (10 dużych tablic).

Same modele tych ławek oglądać można w biurze wydziału budownictwa szkolnego Ministerstwa (Plac Trzech Krzyży 8) w godzinach biurowych. Szybka wymiana wszystkich ławek szkolnych nieodpowiednich na odpowiednie ze względów finansowych byłoby dla wielu szkół bardzo trudna do przeprowadzenia. Wobec tego należy dokonywać tej wymiany stopniowo, klasami z roku na rok. Nowowznoszone budynki szkolne należy w całości zaopatrywać w ławki wzorowe, których koszt stanowi niewielką część kosztów całego budynku. Odnosnie szkół powszechnych Kuratorja zwrócą uwagę pp. inspektorów szkolnych, że obowiązkiem ich jest w tym kierunku oddziaływać na zarządy gmin, które do tego rodzaju świadczeń, jak zakup ławek, ustawowo są obowiązane.

Okólnik ten ukaże się w najbliższym numerze Dziennika urzędowego.

Za Minisrta

(—) *Gayczak*

Podsekretarz Stanu.

**Pismo Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Nr. III. T. 6/17969/26 z dnia 9 listopada 1926 roku w sprawie ławek szkolnych.**

Do Departamentu Ogólnego w miejscu.

W powołaniu się na okólnik Nr. 189, w sprawie zaopatrzenia szkół w odpowiednie ławki szkolne, Departament III przedkłada poniżej wykaz szkół, podległych Departamentowi, które mają dobrze zorganizowane stolarstwo i mogłyby się podjąć wykonania ławek szkolnych podług zatwierdzonego wzoru. Pragnąc możliwie zmniejszyć cenę wykonania, pożądanymby było dawać szkołom zamówienia nie mniej niż 50 sztuk rocznie, możnaby było bowiem wtedy zaprowadzić prawidłową organizację robót, co i ze względów dydaktycznych miałyby bardzo doniosłe znaczenie. Szkoły rzem. przem. mogłyby podjąć się wykonania większej ilości ławek, niektóre z nich nawet do 500 sztuk rocznie; w tych wypadkach koniecznym jest porozumienie się ze szkołą za pośrednictwem odnośnego Kuratorjum. Dodać należy, że uczniowie szkół z większym zamiłowaniem oddają się pracy, o której są przeświadczeni, że znajdzie pożytek społeczny. — Departament uprasza o powiadomienie Kuratorjum o powyższem. Wykaz szkół, posiadających odpowiednie warsztaty stolarskie *Państwowa Szkoła Techniczna w Wilnie*, *Państwowa Szkoła Przemysłowa w Bydgoszczy*, *Państwowa Szkoła Miernicza i Przemysłowo-Leśna w Łomży*, *Państwowa Szkoła Przemysłowa we Lwowie*, *Państwowa Niższa Szkoła Techniczna Kolejowa na Nowem Bródnie*.

Dyrektor Departamentu

M. Jarniński

Podając powyższe do wiadomości Kuratorjum nadmieniam, że wykonania ławek szkolnych podejmują się szkoły: *Państwowa Techniczna w Wilnie* i *Państwowa Rzemieślniczo-Przemysłowa w Wilnie*.

Wzory ławek szkolnych są do obejrzenia w Kuratorjum Okr. Szkoln. Wileńskiego (Sekretarjat).

Wilno, dn. 21.XII. 1926 r.

L. O. — 27970/26.

Za kuratora Okr. Szk.

(—) *St. Kulesiński*

p. o. Naczelnik Wydziału

11.

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 grudnia 1926 roku Nr. I—13236/26.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie używania pieczęci z godłem państwowem przez publiczne szkoły powszechne.

W odpowiedzi na liczne zapytania w sprawie wzoru pieczęci dla publicznych szkół powszechnych wyjaśniam i zarządzam, co następuje:

Dokumenty o charakterze publicznym (np. świadectwa), wydawane przez kierownictwo publicznych szkół powszechnych, podpadające pod pojęcie „władz i urzędów państwowych”, o których mowa w ustępie drugim art. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 416), winny posiadać odcisk pieczęci urzędowej według wzoru Nr. 3 załączonego do powołanej wyżej ustawy, z tą jednak zmianą, iż napis w otoku winien zawierać zamiast słów: „Rzeczpospolita Polska (nazwa urzędu)” — słowa: „Kierownictwo publicznej szkoły powszechnej (N. lub nazwa szkoły) w.....”

Używanie odcisku tej pieczęci na aktach, nie mających charakteru dokumentów publicznych (np. w korespondencji bądź to z władzami, bądź z osobami prywatnymi) jest niedopuszczalne.

Celem wprowadzenia w życie niniejszego zechcą P.P. Kuratorowie wydać stosowne zarządzenia.

Za Ministra
Kierownika Ministerstwa
(—) *W. Żłobicki*
w/z. Podsekretarz Stanu

12.

Zmiany w sieci szkolnej.

Tymczasowe orzeczenia organizacyjne.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. 1-15400/26. (Dzt Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5, 6. poz. 55) zatwierdzam 12-ty punkt szkolny w gminie smorgońskiej pow. oszmiańskiego:

Punkt Szkolny	Stopień organiz. szkoły	Miejscowości obwodu szkolnego
Rybaki	1 kl.	Wieś Rybaki, wieś Świetlany i majątek Świetlany

Wilno, 16.XII.26
L. 1-27721/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Na podstawie zezwolenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 26.XI.1926 r. L. 1-17437/26 uzupełniam rozporządzenie z dn. 8 lipca 1926 r. L. 1-15400/26 (Dziennik Urzędowy Kuratorjum

Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) i zatwierdzam nowy punkt szkolny w gminie iżańskiej powiatu wilejskiego:

Punkt szkolny	Stopień organ. szkoły	Miejscowości obwodu szkolnego
Laski	1 kl.	Wieś Laski, zaścianek Laski Małe, Krasny Brzeg, Lubowska

Wilno, 20 XII.26
(Nr. I-27846/26)

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII.1926 r. L. I-15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6, poz. 55), zatwierdzam 18-ty punkt szkolny w gminie głębockiej pow. dziśnieńkiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Podhaje	1 kl.	Podhaje, Kosakowszczyzna, Nadatki, Szajtrówka, Żuczki.

Wilno, 27. XII. 1926 r.
L. I—28864/26.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Zmiana stopnia organizacyjnego.

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8 lipca 1926 r. L. I-15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) biorąc pod uwagę liczbę dzieci uczęszczających do 2-klasowej szkoły powszechnej w Jaźnie gm. jaźnieńskiej pow. dziśnieńkiego, podwyższam z dniem 1. I.1927 r. stopień organizacyjny tej szkoły, zamieniając ją na 3-klasową.

Wilno, 22.XII.26
L. I 28785/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8 lipca 1926 r. L. I-15400/26 Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zarzą-

dzam podniesienie stopnia organizacyjnego publicznej szkoły powszechnej w Czerniewiczach gm. czerniewickiej powiatu dziśnieńkiego z 2-klasowej do 3 klasowej.

Wilno, 23 XII.26
L. 1 28865/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

„Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8 lipca 1926 r. L. dz. 1-15400/26 (Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zarządzam podniesienie stopnia organizacyjnego publicznej szkoły powszechnej w Cieleszach gm. parafjanowskiej pow. dziśnieńkiego ze szkoły 1-klasowej do stopnia szkoły 2-klasowej.”

Wilno, 23 XII 1926
L. 1 28868/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

„Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII.1926 r. L. 1-15400/26 (Dziennik Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zarządzam podniesienie stopnia organizacyjnego publicznej szkoły powszechnej w Wierzchniem gm. wierzchniańskiej pow. dziśnieńkiego z 2-klasowej na 3-klasową.

Wilno, 27 XII 1926 r
L. 1-28863/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Zmiany obwodów szkolnych.

„Zmieniając rozporządzenie z dn 8.VII.1926 r. L. 1-15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), polecam wyłączyć w. Dąbrowskie z obwodu szkoły w Trakiszkach i w. Przewoźniki i Mileńszki z obwodu szkoły w Nowikach gm. widzkiej powiatu brastawskiego i włączyć je do obwodu szkoły 2-klasowej w Dzetkowszczyźnie gm. twereckiej powiatu święciańskiego.

Wilno, 4 XII.1926
L. 1-27689/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

„Z obwodu szkoły w Ożunach gm. łużajskiej pow. postawskiego wyłącza się w. Mościszczce i wciela się do obwodu szkoły w Woropajewie gm. postawskiej. Do tegoż obwodu włącza się i w. Borsuczyno”.

Wilno, 18.XII.26
L. 1-27948/26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

„Ze względu na zbyt wielką odległość niektórych miejscowości obwodu szkoły 2-klasowej w Bolkowszczyźnie gm. świrskiej pow. święciańskiego od punktu szkolnego, obwód tej szkoły dzieli się na dwa obwody szkół jednoklasowych w Bolkowszczyźnie i Łukaszewiczach.

Obwód szkoły w Bolkowszczyźnie obejmuje miejscowości: w. Bolkowszczyzna, m. Bolkowszczyzna, Siomki i Niecki, zaś obwód szkolny w Łukaszewiczach — miejscowości: Łukaszewicze i Węcawicze”.

Wilno, 21 XII 26
L. 1-28609 26

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

13.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

z dn. 7. I. 1927 r. № II—300

do niewykwalifikowanych nauczycieli państwowych szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.

Zgodnie z Okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 20. XI. 26 r. № II—13771/26 (№ 16 Dzien. Urzęd. Min. W. R. i O. P. ex 1926) przypominam tym osobom z pośród nauczycielstwa państwowych szkół średnich i seminarjów nauczycielskich, które—zgodnie z Ustawą o kwalifikacjach nauczycielskich — mają zdawać uproszczony egzamin nauczycielski, iż—o ile w terminie wskazanym w Ustawie nie postarają się o nabycie przepisanych kwalifikacyj — tracą z końcem 1928 r. prawo nauczania w szkołach. To samo dotyczy osób, które będą zdawać normalny egzamin nauczycielski.

Jednocześnie zwracam uwagę nauczycielstwa na pozostałe postanowienia Okólnika, przytoczonego na wstępie niniejszego.

Kurator Okręgu Szkolnego
w z. (—) *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

14.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7. I. 1927 r. № 0—321/27

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, podległych bezpośrednio Kuratorjum O. S. W.

w sprawie wyboru kandydatów do komisji kwalifikacyjnych.

Zgodnie z art. 22 Ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli oraz z § 12 Rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 22. XII. 26 r.

(Dzien. Ust. Rz. Pol. № 131 ex 1926 oraz Dzien. Urzędow. K. O. S. W. № 1 ex 1927 r.) polecam Dyrekcjom gimnazjów, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, aby w czasie do dn. 31 marca 1927 r. zwołały Rady Pedagogiczne celem wyboru kandydatów do komisij kwalifikacyjnych.

Sposób przeprowadzenia wyborów podany jest w § 12 wzmiankowanego Rozporządzenia.

Kurator Okręgu Szkolnego
w. z. (—) *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

15.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7. I 1927 r. Nr. 1 322/27

Do P.P. Inspektorów Szkolnych

w sprawie wyboru kandydatów do komisij kwalifikacyjnych.

Zgodnie z art. 22 Ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, oraz z § 12 Rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 22. XII. 26 r. (Dz. Ust. Rz. Pol. № 131 ex 1926) oraz Dzien. Urzędow. K. O. S. W. № 1 ex 1927, polecam Panom Inspektorom podległych mi powiatów, aby w czasie do dnia 31 marca 1927 r. zwołali powiatowe konferencje stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych celem wyboru kandydatów do komisij kwalifikacyjnych.

Sposób przeprowadzenia wyborów podany jest w § 12 wzmiankowanego Rozporządzenia.

Kurator Okręgu Szkolnego
w. z. (—) *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

16.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 4. I 1927 r. L. 0-29419/26.

Do wszystkich szkół i zakładów państwowych ogólnokształcących i semin. naucz., szkół zawodowych oraz Inspektoratów Szkolnych, podległ. Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego

w sprawie portretów Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Drukarnia i Litografja p. f. „Jan Cotty” w Warszawie (Kapucyńska 7) wydała w roku bieżącym na skutek zamówienia Ministerstwa Spraw We-

wewnętrznych portret Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Portret ten zatwierdzony przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zalecony został wszystkim władzom i urzędowi Rzeczypospolitej.

Wobec tego Kuratorjum, przestrzegając obowiązku zaopatrzenia wszystkich szkół w portret Prezydenta Rzeczypospolitej, zaleca dyrekcjom podległych sobie szkół i zakładów naukowych oraz urzędowi nabywanie portretu.

Celem zaś szybkiego i niekosztownego dokonania tego kupna należałoby zebrać zamówienia poszczególnych szkół w Inspektoratach Szkolnych, o ile chodzi o szkoły powszechne i skierować je do wymienionej firmy, która po otrzymaniu należności prześle pod wskazanym adresem zamówioną ilość egzemplarzy portretów.

Portret wykonany jest sposobem litograficznym na brystolu form. 50 x 65 cm; format portretu 37 x 48 ¹/₂ cm. Cena 2 zł.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z D-r Z. Fedorowicz.
Naczelnik Wydziału.

17.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

z dn. 4.I 1927 r. L. 0-29731/27.

Do wszystkich Dyrekcyj szkół państwowych średnich ogólnokształcących, Semin. naucz. i szkół zawodowych, podległych Kuratorjum O. S. Wileńskiego

w sprawie wykładów radjowych dla nauczycielstwa.

Rozwój radjotechniki wymaga bacznej uwagi ze strony władz szkolnych, by możliwie jak najlepiej wyzyskać radjo jako jeden ze środków propagandy oświatowej i pomocy dla spraw szkolnictwa wogóle.

Doceniając znaczenie radja, Kuratorjum podaje do wiadomości, że Ministerstwo WR. i OP. od 3 stycznia 1927 roku rozpoczęło w poniedziałki o godz. 5 m. 30 pp. na stacji nadawczej „Polskiego Radja” w Warszawie wykłady pedagogiczne przez radjo dla nauczycielstwa. W ciągu miesiąca stycznia 1927 r. przewidziane są następujące wykłady:

Naucz. Wydz. Wł. Radwan — Kształcenie czynnych nauczycieli szkół powszechnych: stan obecny i zamierzenia na przyszłość.

Prof. dr. B. Nawroczyński — Nasza inteligencja i jej wychowanie.

B. Podsekr. Stanu T. Łopuszański — Szkoła jako zakład wychowawczy.

Dyr. Inst. Pedag. Specj. dr. M. Grzegorzewska — Znaczenie psychopatologii w kształceniu nauczycieli.

Organizację wykładów Ministerstwo powierzyło Dyrektorowi Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Warszawie, p. d-rowsi Tadeuszowi Kupczyńskiemu.

Kurator Okręgu Szkolnego
(-) w/z D-r Z. Fedorowicz.
Naczelnik Wydziału

O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 28-XII Nr. 0-29521/26.

**Do wszystkich urzędów podległych i nauczycielstwa w sprawie
składek na pomnik A. Mickiewicza w Wilnie.**

Projekt zbudowania w Wilnie pomnika Adama Mickiewicza zbliża się do urzeczywistnienia. Prace komitetu posunęły się już daleko i obecnie najważniejszym problemem stało się zebranie koniecznych na ten cel środków pieniężnych. Kuratorium wzywa całe nauczycielstwo, by zajęło się gorliwie zbiórką pieniędzy przez zachęcanie młodzieży do ofiarności i okazywanie wszelkiej pomocy Komitetowi w zbiórce pieniędzy.

W szkołach należy wywiesić odezwy Komitetu Budowy Pomnika A. Mickiewicza, wyrażają one bowiem w sposób piękny i głęboki wielkie znaczenie wychowawczo-narodowe takiego pomnika i podkreślają obowiązki wdzięczności całego narodu polskiego wobec twórcy „Pana Tadeusza”. Zwłaszcza młodzież ziemi wileńskiej pamiętając, że dzisiejsza przynależność Wileńszczyzny do niepodległej Polski jest w głównej mierze wynikiem ożywczej poezji Ad. Mickiewicza, powinna wyrazić swą wdzięczność przez składanie choćby najdrobniejszej ofiary na pomnik godny Twórcy tej poezji.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

**PODRĘCZNIKI DLA SZKÓŁ Z JEZYKIEM BIAŁORU-
SKIM W POLSCE.****Rozporządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia
4 lipca 1925 r. L. 5894/25. O. Prez.****Dozwolone tymczasowo.**

„Naszaja Krynica” trećciaje czytańnie dla początkowych białoruskich szkół (z rysunkami) J. Łosika. Wyd. B. Kleckina, Wilno 1921 r.

„Rodny Kraj, druhaja paśla lementara kniha da czytańnia” L. Hareckiej, wydanie przerobione i dopełnione, wyd. A. B. Kleckina w Wilnie 1923 r.

„Kosmografja” Radostau Astrouski. Wilnia 1924. Seryja III-cia. Przyroda-Matematyka: Biełoruskaja Wydawieckaja Towaryckaja Biblioteka szkolnych poducznicau.

„Biełaruski prawapis” R. Ostrowskiego.

W. Zieleński. „Botanika”. Paducznicau dla siarednich szkół z rasyjskaj mowy pieriekłau, apracawau i dapouniu K. Duszeuski.

N. Małyszeu. Fyzyologja i anatomja człaowieka.

„Nasza Krynica” — czytańnię dla białoruskich szkół J. Łosika, poprawione, wydane w Rosji (na załączonym egzemplarzu miejsce wydania i druku zamazane).

„Suświetnaja historyja” część II — średniowieczna. W. Osterloff i J. Szustra, przedkład białoruski. A. Łuckiewicz — wydanie T-wa Naukowego Białoruskiego — Wilno — Kleckin 1921.

„Suświetnaja historyja” część III — nowożytna. W. Osterloff i J. Szustra. Przedkład białoruski A. Smolicza, wydanie T-wa Naukowego białoruskiego — Wilno, Kleckin, 1922.

„Elementarnaja algebra” nawodle A. Kisielewa. Prytarkawanaja da wymogau białoruskich siarednich szkół. Pierekłau A. Łuckiewicz. Czaść I. Wilnia. Drukarnia „Szwitury” 1921. Białoruskaje Nawukowaje T-wa oraz ditto: czaść II. Wilnia. Drukarnia „Szwitury”. Literacki II. 1922. Białoruskaje Wydawieckaje T-wa.

Początkowaja geometryja. Pierekład z rosyjskaha A. Kritalewicza Dzierżaunaje Wydawieckwa Moskwa Leningrad 1924. Narodny Kamisaryjat Aświety B. R. S. I.

Rozporządzeniem z 26 czerwca 1924 r. L. 1990/26 S. książka p. t. Arkadiusz Smolicz — Geografja Białorusi wydana przez B. A. Kleckina. w Wilnie uznana została za niedozwoloną w szkołach Rzeczypospolitej.

20.

Wykaz okólników Kuratorjum O. Sz. Wil. z r. 1926.

- I—448—8.I. w sprawie rejonów płatniczych.
- I—1180—16.I. w sprawie zmian ustawy uposażeniowej.
- Og.—1191—18.I. w sprawie obchodu Staszycowskiego.
- I—1026—20.I. w sprawie wolnej Wszechnicy Polskiej.
- I—1432—20.I. w sprawie przyjmowania nauczycieli.
- I—1506—20.I. w sprawie mianowania kierowników szkół.
- Og.—1034—23.I. w sprawie tygodnia ochrony powietrznej.
- I—1618—25.I. w sprawie kandydatów na W. K. N.
- I—1803—25.I. w sprawie oszczędności.
- I—2718—10.II. w sprawie przydziału etatów nauczycielskich.
- I—3110—11.II. w sprawie kursów jęz. litewskiego.
- I—2119—12.II. w sprawie zwalniania nauczycieli
- Og.—3272—12.II. w sprawie dni wolnych od nauki.
- I—2981—15.II. w sprawie chorób zakaźnych.
- I—3771—17.II. w sprawie organizacji kursów wakacyjnych.
- I—4252—20.II. w sprawie przeniesień nauczycieli.
- I—4356—24.II. w sprawie egzaminów wiosen. dla naucz. czyn.
- Og.—3895—27.II. w sprawie zgromadzeń rozrywkow. i widowis. w lokalach szkolnych.
- Og.—3229—3.III. w sprawie propagandy akcji przeciwgazowej.
- Og.—4184—5.III. w sprawie zaopatrzenie lokali szkoln. w naczynia do mycia rąk.
- I—5138—6.III. w sprawie nieuzasadn. przerywania nauki szkolnej.
- I—5635—11.III. w sprawie przekładania prośb o koncesję.

- I—5645—11.III. w sprawie używania przez szkoły prywatne niedozwolonych podręczników.
- I—5646—11.II. w sprawie nauczania historii i geogr. polsk. w szk. żyd. Og.—5747—11.III. w sprawie święta w dniu 16 marca 1926 r.
- I—5749—11.III. w sprawie organizowan. prywat. kursów wakac. Og.—5830—13.III. w sprawie uroczystości pogrzebu ś.p. arcyb. Cieplaka.
- I—6143—16.III. w sprawie kursu jęz. litewskiego.
- II—5770—17.III. w sprawie taksy administracyjnej.
- I—5979—18.III. w sprawie ewidencji uczniów i stypendjów
- I—6022—18.III. w sprawie zmian w statucie i program. W. K. N.
- I—6292—18.III. w sprawie udziału naucz. P. M. Sz. na Kurs. Wakac. Og.—6690—23.III. w sprawie organizacji grona nauczyc.
- Og.—7115—30.III. w sprawie przekazania Rosji i Ukrainie archiw. i rejestrat.
- I—7232—30.III. w sprawie nauczania historii i geogr. Polski w szk. żyd. Og.—6979—31.III. w sprawie akcji wychow. fizycz. i przysposob. wojsk.
- I—7107—6.IV. w sprawie książki lit. p. t. „J. Murka Vaihu Durka. mēcini”.
- Og.—7377—6.IV. w sprawie ćwiczeń gimnastycznych.
- Og.—6732—9.IV. w sprawie hufców szkolnych.
- Og.—7604—9.IV. w sprawie obchodu 150-letniej rocznicy Niepodl. Stan. Zjedn.
- Og.—8890—22.IV. w sprawie walki z jaglicą.
- Og.—8289—24.IV. w sprawie obozów letnich*
- I—8692—24.IV. w sprawie nauczyc. i szkół prywat. P. M. Sz.
- Og.—9236—27.IV. w sprawie Święta 3-go maja.
- Og.—9389—29.IV. w sprawie dni wolnych od nauki szk. wyzn. prawosł.
- Og.—10001—6.V. w sprawie tygodnia ucznia.
- I—10956—10.V. w sprawie zszywania rachunków.
- Og.—10926—19.V. w sprawie nabożeństwa za poległ. w Warszawie.
- I—11029—20.V. w sprawie przypomnień. sieci szkoln. i szkół nieżyw.
- Og.—11631—29.V. w sprawie zachow. młodzieży w miejscach publicz.
- Og.—11632—29.V. w sprawie zachow. młodzieży w miejscach publicz.
- I—12321—7.V. w sprawie wolnych posad nauczycielsk.
- I—12372—7.V. w sprawie poborów nauczycieli nieetatow.
- II—12412—8.VI. w sprawie statutu i nagrody przysposob. wojsk.
- I—12408—10.VI. w sprawie mapy ziem lit. p. t. „Lietuvos Žemlapis”.
- I—12262—17.VI. w sprawie regulow. przyjmow. uczniów do p. Sem.
- I—11934—19.VI. w sprawie kierowania dziewcząt z powsz. 7-o klas. szkół do szkoły Przemysł.—Handlowej.
- I—13812—24.VI. w sprawie podróży służb.
- Og.—13885—26.VI. w sprawie obozów letn. dla naucz. szkół powszechnych.
- I—12930—30.VI. w sprawie nauki religji w publicz. szkoł.
- I—13573—1.VII. w sprawie podr. lit. J. Murki.
- I—14339—1.VII. w sprawie odroczy. ćwiczeń wojskow
- I—15944—2.VII. w sprawie wykonyw. obowiązku szkoln.
- I—14630—8.VII. w sprawie zawiesz. w służbie naucz.
- I—15209—12.VII. w sprawie etatów.
- I—15158—14.VII. w sprawie wynagr. sił pomocn. w insp.

- I—15406—14.VII. w sprawie dokum. naucz. czynnych.
 I—15567—15.VII. w sprawie rachunkowości na k. wakac.
 I—16915—2.VIII. w sprawie wolnych posad nauczyc.
 I—14246—3.VIII. w sprawie terminu zwoln. tymczas. naucz.
 I—17105—5.VIII. w sprawie szkół polsko-rosyjskich.
 I—20476—11.VIII. w sprawie mianowania nauczyc. na zastępstwa.
 I—18302—19.VIII. w sprawie mianow. nowowstępow. nauczyc.
 I—18303—20.VIII. w sprawie przeniesień nauczyc.
 Og.—18811—25.VIII. w sprawie rozpoczęcia roku szkolnego.
 I—19367—31.VIII. w sprawie rozpoczęcia wykładów na W. K. N.
 I—18729—1.IX. w sprawie wykładu religii przez naucz. świeck.
 I—19278—2.IX. w sprawie rozpoczęcia roku szkolnego.
 II—19975—6.IX. w sprawie zaliczek na pobory.
 Og.—19448—10.IX. w sprawie trybu postępowania przy udawaniu się chorych dla przeprowadz. klimatyczn. leczenia.
 I—20480—10.IX. w sprawie przesunięcia naucz. do wyż. grub i szczebli.
 II—20520—13.IX. w sprawie rozpoczęcia roku szkolnego.
 I—20164—14.IX. w sprawie ryczałtu na podr. służb.
 I—20333—16.IX. w sprawie egzam. dla czynnych a niewykwalifik. nauczycieli szk. powsz.
 I—20178—17.IX. w sprawie umów z nauczycielami.
 I—21328—22.IX. w sprawie zastępstw nauczycieli.
 Og.—21226—24.IX. w sprawie tygodnia lotniczego.
 I—21585—24.IX. w sprawie składek emerytalnych.
 I—21680—27.IX. w sprawie nauczycieli prywatn. szkół litews.
 Og.—21935—28.IX. w sprawie sobót angielskich.
 Og.—19390—31.IX. w sprawie przychodni dla dzieci.
 Og.—21767—5.X. w sprawie zwalczania szkarlatyny.
 I—22770—7.X. w sprawie podań kand. na posady naucz.
 Og.—19683—10.X. w sprawie akcji „Tygodnia lotniczego”.
 Og.—23049—12.X. w sprawie składek na park sportowy.
 I—23152—14.X. w sprawie rachunków.
 Og.—24230—23.X. w sprawie gier i zabaw w szkołach.
 I—23663—25.X. w sprawie stosow. okólnika M.W.R. i O.P.L. I—9514/26.
 II—24391—25.X. w sprawie deklaracji nauczycielskich.
 Og.—23599—26.X. w sprawie udziału kontroli państw. w przyjęciu robót i dostaw.
 Og.—24698—28.X. w sprawie wzięcia udziału młodzieży szkolnej w uroczystości poświęcenia kaplicy pomnika na Rossie.
 I—24207—3.XI. w sprawie uzupełnienia godzin nadliczb.
 Og.—24990—3.XI. w sprawie uczczenia św Stanisława Kostki.
 Og.—15001—3.XI. w sprawie zapoznania się z przepisami Ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.
 I—24898—5.XI. w sprawie zwalniania nauczycieli.
 Og.—24939—8.XI. w sprawie pielgrzymki do Rzymu.
 Og.—25472—12.XI. w sprawie zbiorczy na rzecz Pols. Macierzy Szkol.

Ogłoszenia urzędowe.

Egzamin dojrzałości dla eksternów w terminie wiosennym 1927 r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie podaje do wiadomości, zgodnie z § 61 Regulaminu egzaminów dojrzałości (Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z r. 1926), że egzamin dla eksternów w terminie wiosennym 1927 r. odbywać się będzie w miesiącach lutym i marcu. Początek egzaminów w poniedziałek dn. 14 lutego.

Podania odpowiednio udokumentowane przyjmuje sekretariat Kuratorjum (ul. Wolana 10) w godzinach urzędowych w ciągu miesiąca stycznia 1927 r. Podania nadesłane po dniu 1-go lutego oraz niezawierające wszystkich przepisanych danych i załączników uwzględnione nie będą.

Zgodnie z § 62 Regulaminu, w Okręgu Szkolnym Wileńskim zdawać egzamin mogą tylko te osoby, które zamieszkują na terenie tego Okręgu lub uczęszczały ostatnio do wyższych klas gimnazjów Okręgu Wileńskiego.

W podaniu o dopuszczenie do egzaminu należy wskazać wydział gimnazjum (human., mat. przyr., klasyczny), który ekstern sobie obiera, oraz zaznaczyć z którego języka nowożytnego (francuski, angielski, niemiecki) chce zdawać; nadto—o ile obiera sobie wydział mat. przyrodn.—czy chce zdawać z kursu przyrodoznawstwa, wyznaczonego na kl. VIII-a.

Do podania należy dołączyć:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) życiorys własnoręcznie napisany z dokładnem wskazaniem, gdzie ekstern się uczył, gdzie, kiedy i jakie składał już egzaminy, jak przygotowywał się do egzaminów dojrzałości,
- 3) świadectwa szkolne, o ile je posiada,
- 4) wykaz lektury z języka polskiego i języków obcych,
- 5) kwit Kasy Skarbowej, świadczący o wpłaceniu taksy egzaminacyjnej w wysokości 60 zł.,
- 6) dwie nienaklejone fotografie, zaopatrzone własnoręcznym podpisem;
- 7) świadectwo moralności, wystawione przez władze kompetentne miejsca zamieszkania.

Kandydaci do egzaminu winni się zapoznać dokładnie z Regulaminem egzaminów, oraz z programem odpowiedniego typu gimnazjum (do nabycia we wszystkich księgarniach).

Kuratorjum nie zawiadamia oddzielnie petentów o uwzględnieniu lub odrzuceniu ich podania; lista dopuszczonych do egzaminu wywieszona będzie w przedsionku Kuratorjum na 5 dni przed egzaminem, poatem w czasie od 1-go lutego udzielać będzie informacyj w godzinach urzędowych kancelarja Wydziału szkół średnich w Kuratorjum.

Ruch służbowy.

Seminarja nauczycielskie.

A. Mianowani:

1. Adolphówna Janina, naucz. tymczas., na rok szk. 1926/27 do Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Trokach od dn. 15—IX—1926 r.
2. Łuczyńska Janina, naucz. tymczas., na rok szk. 1926/27 do Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Trokach od dn. 16—XI—1926 r.
3. Ks. Syczewski Aleksander, nauczyciel etatowy do Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Trokach od dn. 1—IX—1926 r.
4. Januszówna Zofja, naucz. tymczas., na rok szk. 1926/27 do Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Trokach od dn. 1—X—1926 r.
5. Kassjanówna Marja, naucz. tymczas. na rok szk. 1926/27 do Seminarjum Naucz. Męskiego w Święcianach od dn. 16—X—1926 r.
6. Piławski Leon, naucz. etatowy, do Seminarjum Naucz. Męskiego w Święcianach od dn. 1—X—1926 r.

B. Zwolnieni:

1. Komarowski Antoni, naucz. tymczas. na rok szk. 1926/27 w Seminarjum Nauczycielskiem Męskim w Święcianach z dniem 15—XI—1926 r. na własne żądanie. Dekret zwolnienia Ministerstwa z dn. 28—XI—1926 r. L. I—17651/26.

Komunikaty i zawiadomienia.

W sprawie przepisów dla uczniów.

Kuratorjum OSW wyda w najbliższym czasie wyciąg z przepisów, dotyczących młodzieży szkół średnich ogólnokształcących z № 9 Dz. Urzęd. KOSW ex 1926 r. Wyciąg ten wydrukowany będzie drobnym drukiem na papierze bezdrzewnym w postaci wkładki do legitymacji uczniowskiej, formatu, używanego w szkołach państwowych okręgu wileńskiego. Do każdego egzemplarza przepisów dodana będzie przepaska gumowa dla spięcia okładki z legitymacją.

Dyrekcje państwowych i prywatnych zakładów naukowych, które chcą nabyć odpowiednią ilość wkładek z przepisami, proszone są o nadsyłanie zamówień do Administracji Dz. Urzędowego KOSW, Wolana 10, do dnia 1 lutego 1927 r.

Cena wkładki ustalona będzie dopiero po otrzymaniu zamówień, gdyż zależy ona od wielkości nakładu.

W sprawie wydawnictw Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie.

Kuratorjum OSW podaje do wiadomości podległych urzędów i nauczycielstwa, że Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie pośredniczy w nabywaniu książek i wydawnictw zarówno własnych, jak i obcych, przy czem udziela zakładom naukowym dogodnego kredytu oraz przyznaje znaczny rabat in natura.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich posiada wszystkie publikacje naukowe i beletrystyczne polskie oraz zagraniczne, w szczególności w zakresie pedagogji, dydaktyki oraz podręczników metodycznych.

O bliższe informacje zwracać się należy do p. Dyr. Tenczarowskiego, Lwów, Ossolineum.

Komunikat w sprawie zaliczenia lat służby przed uzyskaniem kwalifikacji.

„Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 3 grudnia 1926 roku Nr. I-17931/26 wyjaśniło, że przy określeniu uposażenia nauczycieli publicznych szkół powszechnych, mianowanych po dniu 1 października 1923 roku, w wypadkach gdy przepisane kwalifikacje nabędą dopiero w ciągu służby nauczycielskiej, stosować należy analogicznie okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 22 lutego 1925 r. L. 16/1 (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 5 z 1925 r. poz. 54), to znaczy, że przy określeniu grupy i szczebla uposażenia z chwilą uzyskania kwalifikacji uwzględnić należy *cały czas służby od chwili pierwszej nominacji*”.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. S. Stetkiewicz*
Naczelnik Wydziału

Wilno, 13.XII.1926 r.
L. I-28262/26

24.

Pochwały i odznaczenia.

**Do Pani Józefy Czaplińskiej, p. o. kierowniczkii publicznej szkoły
powszechnej w Święcianach.**

W związku z wynikami kilku wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Święcianach, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam Pani swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem powierzonej Jej opiece młodzieży.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, dn. 22 XII 26
L. I-29014/26

Dział nieurzędowy.

Ogłoszenia.

Główny Komitet budowy pomnika Adama Mickiewicza w Wilnie

Pod protektoratem

IGNACEGO MOŚCICKIEGO Prezydenta Rzeczypospolitej

JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO Marszałka

MACIEJA RATAJA Marszałka Sejmu

WOJCIECHA TRĄMPCZYŃSKIEGO Marszałka Senatu

ZWRACA SIĘ DO CAŁEGO NARODU POLSKIEGO z następującą O D E Z W A ą:

P O L S K O !

Z mesjanicznego krzyża zdjęta—żywą, nie umarłą. Przez ludy świata uznana za wolną i przywróconą do odwiecznych swoich praw, Ojczyzno nasza najmilsza. Jak daleko sięgasz granicami swemi, jak szeroko po ziemskim kolisku sięga rozproszenie synów twoich—słuchaj.

Ten twój syn najwierniejszy i najplomienniej cię miłujący, co u krzyża twego stał, przerastając genjuszu swego majestatem cały naród nasz rozbolały, wielki mistrz, co Polskę, omroczoną najciemniejszą dolą, trzymał w blasku nieśmiertelnej sławy własnej, wielki wieszcz, co nietylko zmartwychwstanie Polski wyprorokował, lecz w jasnowidzeniu ogromnego ducha wytknął obcym ludom drogowskazy, sięgające w przyszłość bezkresną — nieuczczony jest jeszcze tak, jak uczczony być powinien.

Gdy prochy Adama Mickiewicza, sprowadzone z dalekiej ziemi tułactwa, grzebano w Krakowie przy biciu dzwonów w całej Polsce, nie zawtórzył im jeden tylko dzwon — dzwon w Wilnie u Świętego Jana. Każde miasto polskie, w którego murach były serca polskie, wznosiło kolejno pomnik Adamowi Mickiewiczowi jako najdosłojniejszemu symbolowi. Ojczyzny chwały i miłości Ojczyzny. Tylko nie Wilno.

A przecie tu w Wilnie, nie gdzieindziej, w filareckiej dojrzewając promienistości, zbierając w duszę na życie całe podwileńskich krajobrazów urok niezrównany oraz tradycyji wileńskich przepyszny koloryt; przecie tu podczas ciężkich dum w bazylikańskiej celi więziennej, tudzież w błyskawicy kibitek, pędzonych z Wilna na syberyjskie śniegi — stał się Mickiewicz Gustawem i Konradem z „Dziadów”, i przewodnikiem narodu z „Książ Pielgrzymstwa” i twórcą równego epepejom starożytnym „Pana Tadeusza”.

Stąd, z Wilna, wyszedł Mickiewicz w świat szeroki.

I w nieśmiertelność.

Więc jeżeli Mu za życia, nawet na wyżynach rzymskiego Kapitolu ludzie obcy hołd składali, jako jednemu z największych genjuszów świata, czyliż jest do pomyslenia aby u kolebki Jego ducha, tu w Wilnie, nie miał stanąć, godny wieszczą, pomnik, upamiętniający po wszystkie czasy: kim był Mickiewicz dla Wilna i czem było Wilno dla Mickiewicza?

Przeto my tu w Wilnie, u stóp Wysokiego Zamku Jagiellonów, u wrót Wszechnicy przez Batorego założonej, nad brzegiem Wilji, co jak nić tęsknoty nieutulonej, wije się przez cały żywot największego z poetów Polski; przeto my tu, gdzie dotąd, wyteżywszy ucho, pochwycić można rytm serca Mickiewicza w szumie borów i ruczajów naszych; przeto my tu, synowie tej ziemi ukochanej, którą On nazwał Ojczyzną swoją, — utworzyliśmy Komitet mający na celu

WZNIESIENIE W WILNIE POMNIKA ADAMOWI MICKIEWICZOWI.

Wzniesiemy go w Wilnie takim, jakim woła będzie narodu polskiego, aby stanął. Po całej Polsce rozrzuciliśmy kwestarskie skarby. Rodacy! Niech na pomnik wileński Mickiewicza da każdy z Was, ile może.

Na chwałę dla największego z Polaków. Polsce, co Go wydała, na chwałę.

Składki nadsyłać można do Głównego Komitetu budowy pomnika Adama Mickiewicza w Wilnie, ulica Adama Mickiewicza 24 m. 3 (konto czekowe Pocztovej Kasy Oszczędności Nr. 80640).

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł.—
Ćwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż $\frac{1}{4}$ kolumny liczą się od wyrazu po 20 gr
za wyraz.

Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.